

vání starých korun, byl by, kdyby nebyl s tím srozuměn býval, musil ihned oznámiti bance svůj nesouhlas, a že, neučinil-li tak, mohla banka právem předpokládati, že žalobce zná obsah vládního nařízení o zákazu převodu cizozemských pohledávek a jest s tím srozuměn, dlužno k otázce výše naznačené odpověděti kladně, kdyžť samo sebou se rozumí, že žalobce mohl se vždy — výslovně nebo mlčky — vzdáti práv podle čl. 376 odstavec třetí obch. zák. nabytých, a takovéto mlčky se stavší (čl. 279 obch. zák.) vzdání právě spatřovati jest v tom, že vzal bez námitek a bez ohrazení na vědomí zprávu o zřízení zvláštního konta vídeňského pro výtěžek prodaných akcií. Opačný názor přičil by se zjevně zásadě víry a poctivosti ve styku obchodním. Z toho, co vyloženo, vyplývá, že žalobce vzhledem k ustanovením článků 361, 368 obch. zák. a nařízení ze dne 6. února 1919, č. 57 sb. z. a n. nemůže toho času vůbec žádati výplaty výtěžku prodaných akcií, tím méně ovšem jeho výplaty v korunách československých. Ježto však lze očekávati zrušení zákazu vydaného nařízením ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n. a není naprosto vyloučena možnost dodatečné přeměny sporného uzavřeného konta vídeňského v konto znějící na koruny československé, měl procesní soud vysloviti zamítnutí žaloby jen pro tentokrát, i byl proto rozsudek v odpor vzatý potvrzen s tímto dodatkem.

Čís. 687.

I proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562, odstavec prvý a druhý, c. ř. s., lze a nutno podati námitky.

Byl-li pouze pronajat dům, třebas za účelem, aby v něm byla provozována živnost hostinská, jde o nájem.

(Rozh. ze dne 28. září 1920, Rv II 222/20.)

Žalovaní měli od žalující společnosti v nájmu dům, pozůstávající z obchodní místnosti, bytu a dvou parcelních čísel tvořících dvůr domu. V »pachtovní« smlouvě byla najímateli vyhrazena šestiměsíční výpověď. Žalovaní provozovali v najatém domě živnost hostinskou. Dopisem ze dne 15. března 1920 sdělila žalující žalovaným, že jim dává šestiměsíční výpověď a, nepodají-li námitek, že bude míti za to, že žalovaní s výpovědí souhlasí, načež žalovaní podali včas námitky. Procesní soud prvního stupně prohlásil výpověď bezúčinnou v podstatě z těchto důvodů: Jde především o to, zda právní poměr mezi stranami byl nájmem či pachtem, neboť v onom případě přicházely by v úvahu předpisy nařízení ze dne 9. února 1919, čís. 62 sb. z. a n. Zákon stanoví rozlišovací znaky mezi pachtem a nájmem v § 1091 obč. zák. V případě, o který se jedná, jde o nájem, ježto byl přenechán v užívání pouze dům s příslušenstvím, třebas smlouva byla mylně označena jako »pachtovní«. Ježto výpověď neodpovídá předpisům nařízení č. sb. z. a n. 62/1919, bylo ji prohlášiti bezúčinnou. Dlužno však dále zkoumati k vůli otázce útrat, zda bylo nutno podati námitky. Vzhledem k nařízení č. sb. z. a n. 62/1919 není třeba podati námitek, jde-li o obyčejný, nepochybný poměr nájemní, ježto vypovídající nemůže vésti exekuci a dojde-li snad ku sporu o žalobě na vyklizení, může vypovězený ještě vždy namítati, že výpovědi výslovně nepřijal. Než případ, o nějž tu jde, není zcela jasným. Na venek

jde o smlouvu »pachtovní«, již lze mimosoudně vypovědět. Jestliže tedy žalující dala žalovaným výpověď, mohli ba museli podati proti ní námitky, ježto otázka, zda tu byl pacht či nájem, jest po výtce otázkou právní, tím spíše, anaf žalující ještě za sporu hájila stanovisko, že tu jde o pacht pachtovní. O d v o l a c í s o u d zamítl námitky jako nepřípustné a uložil žalovaným náhradu útrat obou stolic. D ů v o d y: Námitkami lze čeliti jen takovým mimosoudním výpovědím, jež vyhovují všem náležitostem § 565 c. ř. s., ježto § 566 c. ř. s. slovem »takové« vztahuje se pouze na mimosoudní výpovědi, odpovídající náležitostem § 565 c. ř. s. V případě, o nějž jde, nebyl ve výpovědi označen předmět nájmu, ani doba, kdy žalovaní mají najatou věc předati. Nemohla se tudíž výpověď státi právoplatnou a vykonatelnou, námitky byly zbytečnými, ba procesuálně nepřípustnými, neboť nelze čeliti právním účinkům výpovědi, které již po zákonně vůbec nenastaly (srov. rozh. nejv. soudu víd. z 22. dubna 1908, Rv II 339/8 úř. sb. 1182).

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

D ů v o d y :

Rozsudek odvolacího soudu vychází z právního hlediska, že námitky dle § 566 c. ř. s. proti mimosoudní výpovědi, která nevyhovuje formálnímu předpisu § 565 odstavec druhý, jsou nepřípustny; názor ten odůvodňuje úvahou, že dle odstavce třetího § 565 c. ř. s. jen taková mimosoudní výpověď může dosíci účinků soudní výpovědi, která má formální náležitosti § 562 odstavec první a druhý c. ř. s., a že tedy mimosoudní výpověď, náležitostí těch postrádající, není vykonatelná ani když proti ní námitky vzneseny nebyly, a tedy nikdy nemůže vejíti v moc práva. Návoru tomu ani jeho odůvodnění nelze přisvědčiti. Dle § 1 čís. 4 ex. ř. má soudní výpověď, proti níž nebyly podány námitky, moc exekučního titulu; tutéž moc má také mimosoudní výpověď, ovšem za podmínek § 1 čís. 18 ex. ř. a za předpokladu, že vyhovuje ustanovením § 565, odstavec třetí c. ř. s., totiž že obsahuje údaje uvedené v § 562, odstavec první a druhý c. ř. s. Jest tedy mimosoudní výpověď, mající tyto náležitosti, na rovní soudní výpovědi co do účinnosti (vykonatelnosti), čímž však není řečeno, že mimosoudní výpověď, náležitostí oněch postrádající, nemá naprosto žádného významu; nelzeť zajisté upříti, že se o ni může opíratí žaloba na vyklizení najaté věci. Rozhodnouti o tom, zda výpověď má zákonné náležitosti čili nic, přísluší soudu a nikoli stranám, takže když jedna strana výpověď dala, náleží odpůrci, aby proti ní se ohradil a za tím účelem vznesl námitky, chce-li, aby zabráněno bylo účinkům, jichž strana vypovídající tím docíliti chtěla, a aby v námitkách těch uplatnil i uvedené formelní nedostatky výpovědi, aby po případě byla výpověď z tohoto důvodu soudním výrokem zrušena. Rozhodnutí odvolacího soudu neuspokojuje ani v tomto směru; jím byly námitky zamítnuty jako nepřípustné, aniž však ohledně trvání nebo zrušení výpovědi bylo rozhodnuto. Zavržením námitek však není výpověď odstraněna; § 572 c. ř. s. výslovně nařizuje, že rozsudkem, jímž řízení o námitkách se vyřizuje, jest vysloviti, zda a pokud se výpověď prohlašuje za účinnou či zrušenou; teprve výrokem, jenž výpověď prohlašuje za zrušenou, pozbývá výpověď veškerého právního významu. V důsledku tohoto sta-

noviska jest se zabývatí s námitkami proti výpovědi a posouditi jich oprávněnost. V tom směru jest v první řadě rozhodnou otázka, zda se jedná o nájem či o pacht. Po této stránce jest přisvědčiti názoru soudu prvního, že jde o poměr nájemní. Poukazuje se na správné odůvodnění soudu prvního, k němuž jest vůči vývodům odvolání dodati, že dle nesporného přednesu stran byl dán do nájmu dům pozůstávající z obchodní místnosti, bytu a dvou parcelních čísel, tvořících dvůr domu; předmětem smlouvy bylo užívání těchto místností; pokud se týče domu, nikoli však provozování hostinství, nebyl tedy dán do pachtu hostinec, nýbrž dány do nájmu místnosti, třeba za účelem, aby v nich žalovaní provozovali hostinskou živnost. Poněvadž se jedná o nájem, smlouvu nájemní pak dle min. nař. ze dne 9. února 1919, čís. 62 sb. z. a n., lze vypovědět pouze se svolením soudu, toto svolení však prokázáno není, nemůže výpověď nabýti právního účinku a nutno ji již proto zrušiti výrokem soudu, vynesným ve formě stanovené §em 572 c. ř. s.

Čís. 688.

Bylo-li se domáháno uznání vlastnického práva k určité ohraničené, žalovaným užívané části pozemku, nelze postupovati cestou nespornou.

(Rozh. ze dne 5. října 1920, R I 817/20.)

Žalobkyně domáhala se uznání práva vlastnického k určité části parcely, jednak kúlnou žalované zastavěné, jednak žalovanou užívané v celkové výměře 7·8 m². Procesní soud první stolice o žalobě věcně rozhodl. Odvolací soud zrušil rozsudek a řízení jemu předcházející jako zmatečné a uložil soudu první stolice, by, vyčkav pravomoci, postoupil věc příslušnému soudci nespornému ku řízení dle čís. nař. ze dne 22. července 1915, čís. 208 ř. zák. Důvody: Výsledkem provedeného sporu jest zjištěno, že hranice mezi oběma držečnostmi jsou spornými. Neboť již v roce 1895 bylo znalcem provedeno zaměření těchto ploch za účelem stanovení příslušnosti mezery, ležící mezi oběma domy a také z tohoto sporu jde na jevo, že obě strany činí nároky na tento pruh mezi oběma domy. Žalující žalobní prosbu ohledně rozšíření tohoto pruhu, na nějž své vlastnické právo uplatňuje, za řízení změnila tvrdíc, že hranice obou parcel skutečně neznatelnými se staly a za sporné považovány býti musí. Pak-li tomu tak, bylo dle druhé dílčí novely k obč. zák. zavedení sporného řízení žalobou nepřipustné, žaloba měla buďto ihned býti prvním soudem pro nepřipustnost pořadu práva odmítnuta, nebo za návrh na úpravu hranic považována a nesporné řízení zavedeno. Pořad práva jest tedy nepřipustným. Podle motivů k II. dílčí novele (Věstník min. sprav. z r. 1915, str. 267) měl soud postupovati tak, jak uvedeno, když v průběhu vlastnického sporu došel ku přesvědčení, že o úpravu hranic jde. Na tomto právním náhledu odvolacího senátu nemění ničeho ta okolnost, že důkaz znalců ve sporu o vlastnické právo na tento sporný pruh země již proveden byl, ježto dle § 4 tohoto nařízení cestu sporu možno teprve tehdy nastoupiti, když cena sporné plochy 100 K přesahuje. Kdyby cena tato soudcem nesporným nebyla zjištěna, bylo by zahájení procesu vůbec vyloučeno.